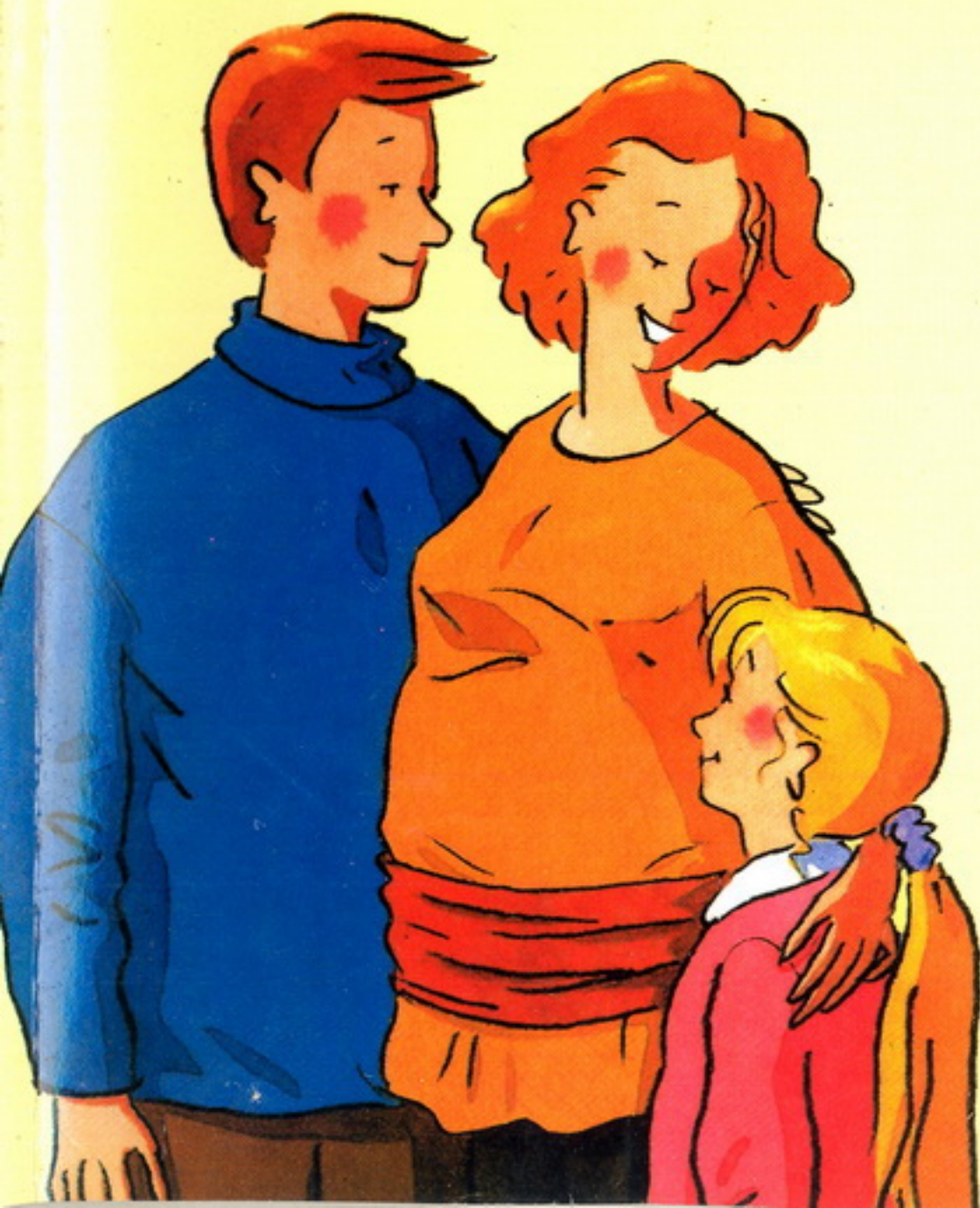
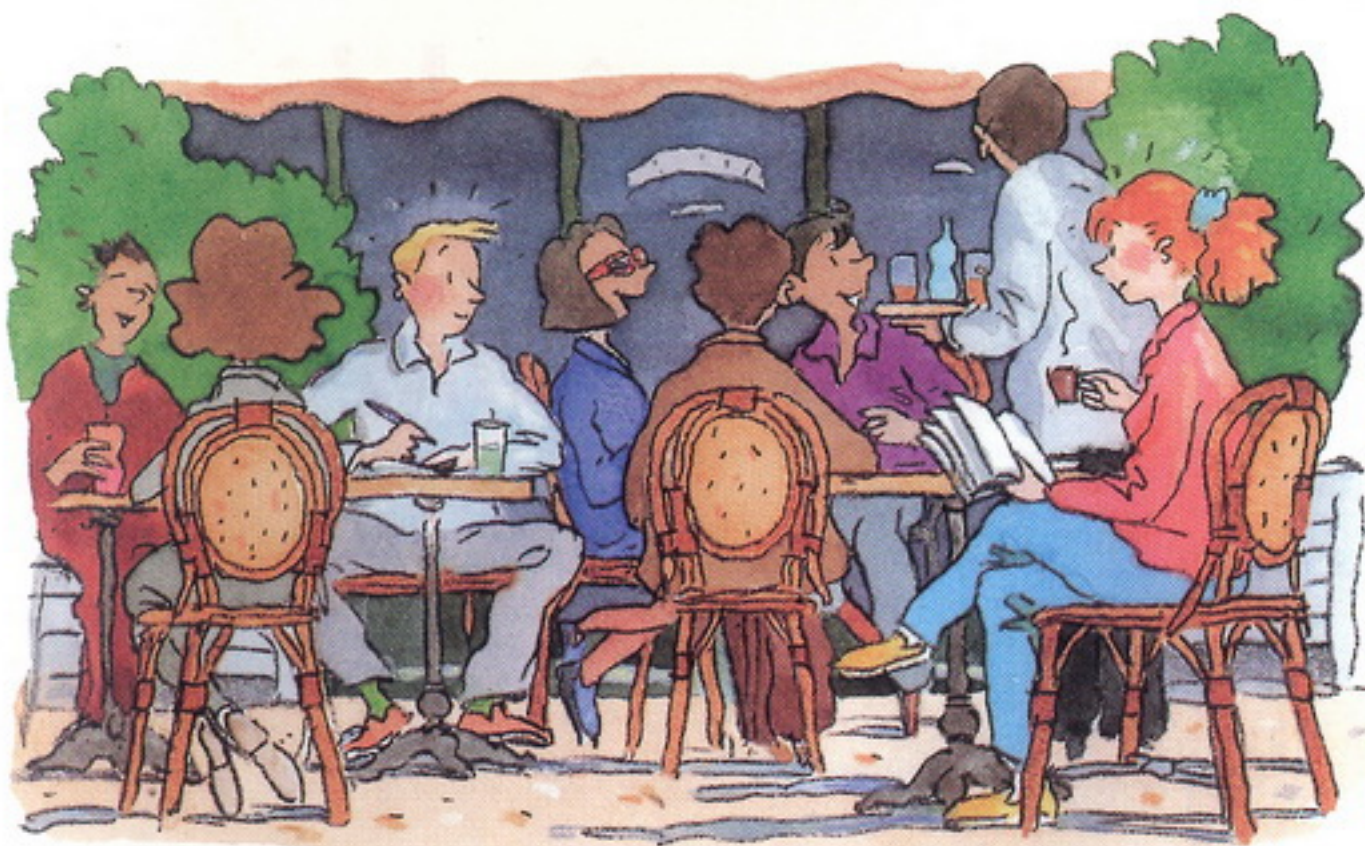

SACHHOC.COM

Những câu hỏi về tình yêu và giới tính

Khi hai người lớn kết đôi

● Gặp được nhau

Chuyện này có thể là một cú sét đánh: cả hai liền bị “hút hồn” và tự nhủ: “Mình yêu anh ấy” hoặc “Mình yêu cô ấy”. Nhưng đôi khi việc đó không xảy ra nhanh như thế và cả hai người cần gặp nhau nhiều lần cho đến khi họ đi đến thống nhất là sẽ sống với nhau. Trong cuộc sống, người ta thường gặp rất nhiều người nhưng không phải bao giờ cũng “gặp được nhau”.

● Hai người yêu nhau...

...đó là khi một người đàn bà và một người đàn ông gặp được nhau và cảm thấy gắn bó đến mức không thể sống xa nhau được. Giữa họ có một sự gắn bó rất chặt chẽ và sự gắn bó này khác với mối quan hệ giữa cha mẹ và con cái, bởi vì nó liên quan đến hai người lớn.

● Một chuyện tình...

...đó là sự mong muốn chia sẻ mọi điều với người mình yêu, kể cho nhau nghe mọi điều - niềm vui, nỗi buồn, sự ngỡ vực. Đó là mong muốn được là người quan trọng duy nhất đối với người kia. Đó là nhu cầu được tiếp xúc với cơ thể của người kia: ôm hôn, vuốt ve, làm tình. Đó là ước muốn có con với nhau. Và đó là tất cả những gì âu yếm nhất.

● Hôn nhân hay chỉ là sống chung với nhau?

Hôn nhân là một việc có tính cách pháp lý: người ta chỉ được quyền kết hôn với nhau khi đã đến một độ tuổi nhất định (ở nước ta, khi nam đã trên 20 và nữ đã trên 18 tuổi - ND). Kết hôn là một sự lựa chọn. Ở một số nước, người ta cũng có thể sống chung với nhau mà không cưới nhau.

● Tại sao một số cha mẹ chia tay nhau?

Đôi khi, việc sống chung với nhau trở nên khó khăn đến mức người ta cho rằng chia tay nhau là giải pháp tốt nhất. Đây không bao giờ là một quyết định dễ dàng, nhất là khi cặp vợ chồng đã có con và chúng không hiểu được họ, do đó sẽ rất đau khổ. Nếu là vợ chồng thì họ sẽ li dị. Li dị cũng là một việc có tính cách pháp lý, được tòa án công nhận. Tòa sẽ cố gắng tìm ra giải pháp tốt nhất cho cả những người này và những người kia.

Khi cha mẹ chia tay nhau

Khi một cặp có con chung chia tay nhau thì người bố và người mẹ trở thành một cặp phu huynh. Giữa họ không còn có tình yêu nhưng vẫn có một mối liên hệ không thể phá vỡ của người cha và người mẹ có trách nhiệm nuôi dạy con cái.

Đồng tính luyện ái là gì?

Thông thường nhất, một chuyện tình này sinh giữa một người đàn ông và một người đàn bà. Nhưng cũng có khi điều đó xảy ra giữa một người đàn ông với một người đàn ông, hoặc giữa một người đàn bà với một người đàn bà. Mặc dù họ cũng yêu nhau, nhưng những cặp kết đôi như thế, được gọi là đồng tính luyện ái, không thể có con.

Mong muốn có con

• Làm tình và sinh con, có phải là một không?

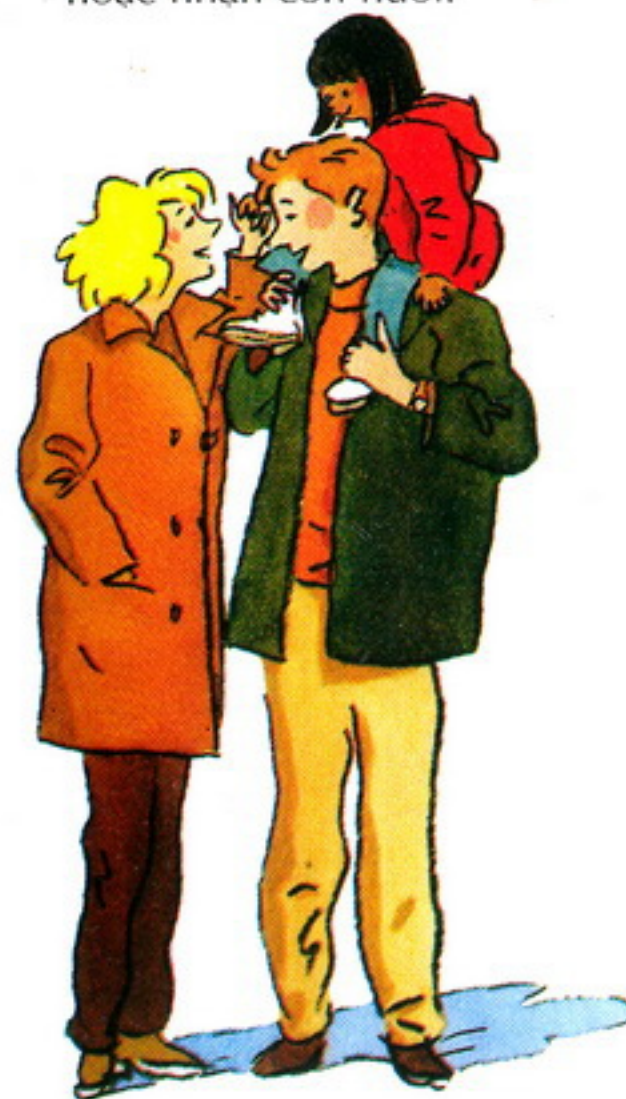
Không, nhưng hai chuyện này có liên quan đến nhau. Hơn nữa, cho đến 7-8 tuổi, chúng ta không hỏi người ta làm tình như thế nào, mà hỏi người ta sinh con như thế nào, bởi vì điều này thường đi liền với nhau: khi một người đàn ông và một người đàn bà yêu nhau, họ thường mong muốn sinh con.

• Có 3 con nghĩa là đã làm tình 3 lần, phải không?

Không hoàn toàn như thế. Để có thể thụ tinh, trong lúc giao hợp một tinh trùng (đến từ người đàn ông) cần phải kết hợp được với một trứng trong bụng người đàn bà. Điều này chỉ có thể xảy ra trong khoảng thời gian từ bốn đến sáu ngày trong một tháng. Những ngày khác không thể thụ tinh được.

• Mọi người đều có thể có con chứ?

Về nguyên tắc thì đúng thế. Nhưng đôi khi, mong muốn có con không thực hiện được. Không phải bao giờ người ta cũng biết tại sao, và chữa vô sinh như thế nào. Khi đó, nếu như người ta tha thiết muốn có con, thì có thể chọn hai khả năng: thụ tinh nhân tạo hoặc nhận con nuôi.

• Khi người ta không muốn có con...

...thì phải dùng đến các biện pháp tránh thai. Được sử dụng nhiều nhất là thuốc tránh thai, ngăn không cho trứng rụng; đặt vòng tử cung để trứng không đậu lại được; dùng bao cao su để ngăn không cho tinh trùng lọt vào âm đạo.

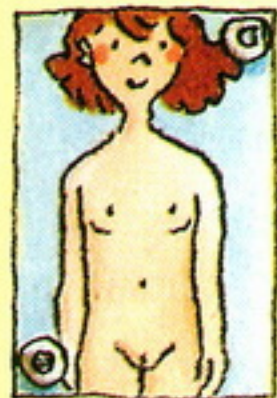
• Nhận con nuôi

Khi một cặp vợ chồng không thể có con một cách tự nhiên thì có thể nhận con nuôi - một đứa trẻ mà bố mẹ đẻ không thể nuôi dưỡng được. Khi đó đứa trẻ sẽ mang họ của gia đình nhận nuôi và được nuôi dạy trong môi trường mới này. Đó không phải là một tình trạng đơn giản, nhưng bao giờ cũng cần có tình yêu thương.

Amandine

Năm 1982, ở Pháp lần đầu tiên có một đứa trẻ - bé Amandine - được "sinh ra trong ống nghiệm": sự kết hợp giữa trứng và tinh trùng diễn ra trong một ống nghiệm. Phôi thai sau đó được đưa trở lại cơ thể người mẹ. Sự thụ tinh theo cách này gọi là thụ tinh nhân tạo. Đứa trẻ "sinh ra trong ống nghiệm" đầu tiên ở Anh, bé Louise Brown, chào đời năm 1978. Ở Pháp, mỗi năm có khoảng 4000 trẻ được sinh ra theo cách đó.

Khởi đầu sự tồn tại của mình

Trứng

Ở đâu? Trong buồng trứng.

Kích thước? Đường kính 0,15 mm.

Bắt đầu có từ tuổi nào? Từ khi còn là phôi thai cho đến khoảng 45-55 tuổi.

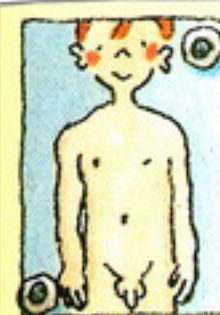
Bao nhiêu? Khoảng một tháng thì có một trứng rụng khỏi buồng trứng: người ta gọi đó là sự rụng trứng.

Lần rụng trứng đầu tiên: Khoảng 12-13 tuổi (giai đoạn dậy thì).

Dấu hiệu đặc biệt: Lớn gấp 100 lần so với tinh trùng nhưng vẫn là rất nhỏ.

● Sự sống bắt đầu như thế nào?

Tất cả bắt đầu vào ngày thụ tinh, khi tinh trùng xâm nhập vào trứng để tạo thành một hợp tử (trứng đã thụ tinh)... Hợp tử này sẽ phân chia dần dần thành nhiều tế bào và các tế bào sẽ biến đổi để thành một con người. Trong lúc giao hợp, 300 đến 400 triệu tinh trùng chu du trong cơ quan sinh dục của người đàn bà. Chúng cần phải đến được cổ tử cung, theo một tuyến đường chật hẹp. Khoảng 3 hoặc 4 triệu tinh trùng đến được đường vào cổ tử cung sẽ tiếp tục cuộc hành trình tới trứng. Trong số hàng ngàn tinh trùng gặp được trứng, chỉ một tinh trùng (hoàn toàn do ngẫu nhiên) chui vào được.

Tinh trùng

Ở đâu? Trong tinh hoàn

Kích thước?

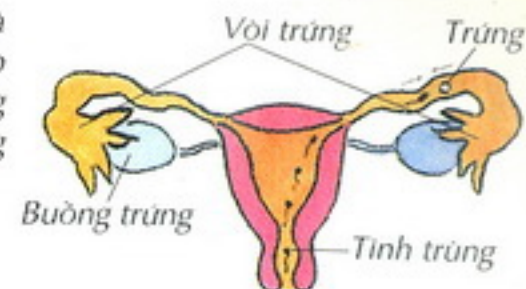
Dài 0,06 mm.

Bao nhiêu? 150 triệu tinh trùng được sinh ra mỗi ngày.

Bắt đầu có từ tuổi nào? Từ tuổi dậy thì đến khi chết.

Dấu hiệu đặc biệt: Có một cái đuôi để bơi nhanh.

Tinh trùng và trứng gặp nhau trong một vòi trứng

● Người ta có thể biết chính xác ngày có thai?

Về lý thuyết thì có, người ta có thể biết hôm nào đã xảy ra cuộc gặp gỡ diệu kỳ giữa trứng và tinh trùng, với sai số là hai ngày.

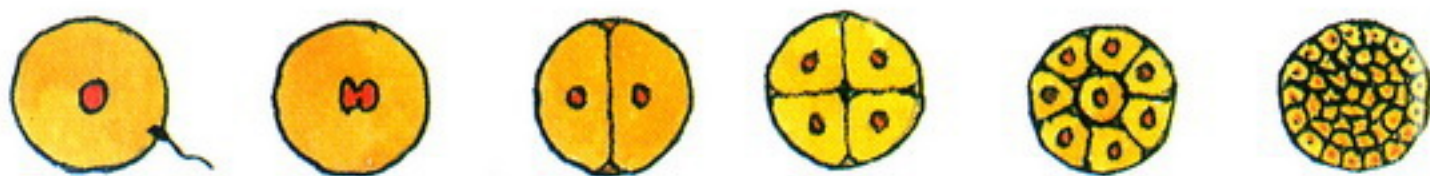
Tinh trùng xâm nhập vào trứng để tạo thành một hợp tử

Con cò và đứa trẻ sơ sinh

Người ta gán cho con cò rất nhiều chuyện thần kỳ, nhất là việc nó mang đến cho ngôi nhà nơi nó làm tổ niềm hạnh phúc, sự thủy chung và thịnh vượng. Truyền thuyết về con cò trắng (rằng nó mang đứa trẻ sơ sinh đến cho ngôi nhà) chắc hẳn đã bắt nguồn từ miền hạ lưu nước Đức. Ở các vùng khác, nơi cò không làm tổ, người ta nói rằng trẻ em sinh ra trong cỏ, dưới giếng hay được một nữ hộ sinh mang đến trong một cái hộp.

Từ trứng đến phôi

Trứng sau khi thụ tinh thì chia đôi, chia bốn, chia tám...

Phá thai

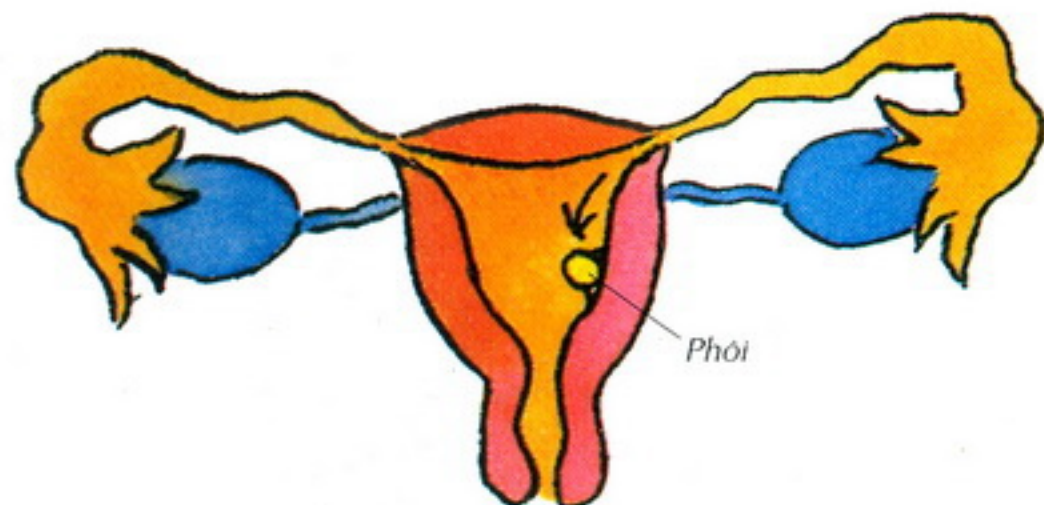
Đó là việc tự nguyện không giữ cái thai nữa, được thực hiện trong những tuần mang thai đầu tiên.

• Trứng trở thành phôi

Phôi là từ dùng để gọi khi trứng bắt đầu phân chia và lớn lên trong vòi trứng, tức là chưa đầy một ngày sau khi thụ tinh. Đến ngày thứ tư, nó hoàn toàn không giống như đứa trẻ tương lai, mà giống một quả dâu tằm hơn!

• Phôi làm tổ

Một tuần sau khi thụ tinh, phôi làm tổ trong tử cung người mẹ. Giữa sản phụ và phôi thai bắt đầu có sự trao đổi. Những trao đổi này rất cần thiết cho sự phát triển bình thường của phôi thai.

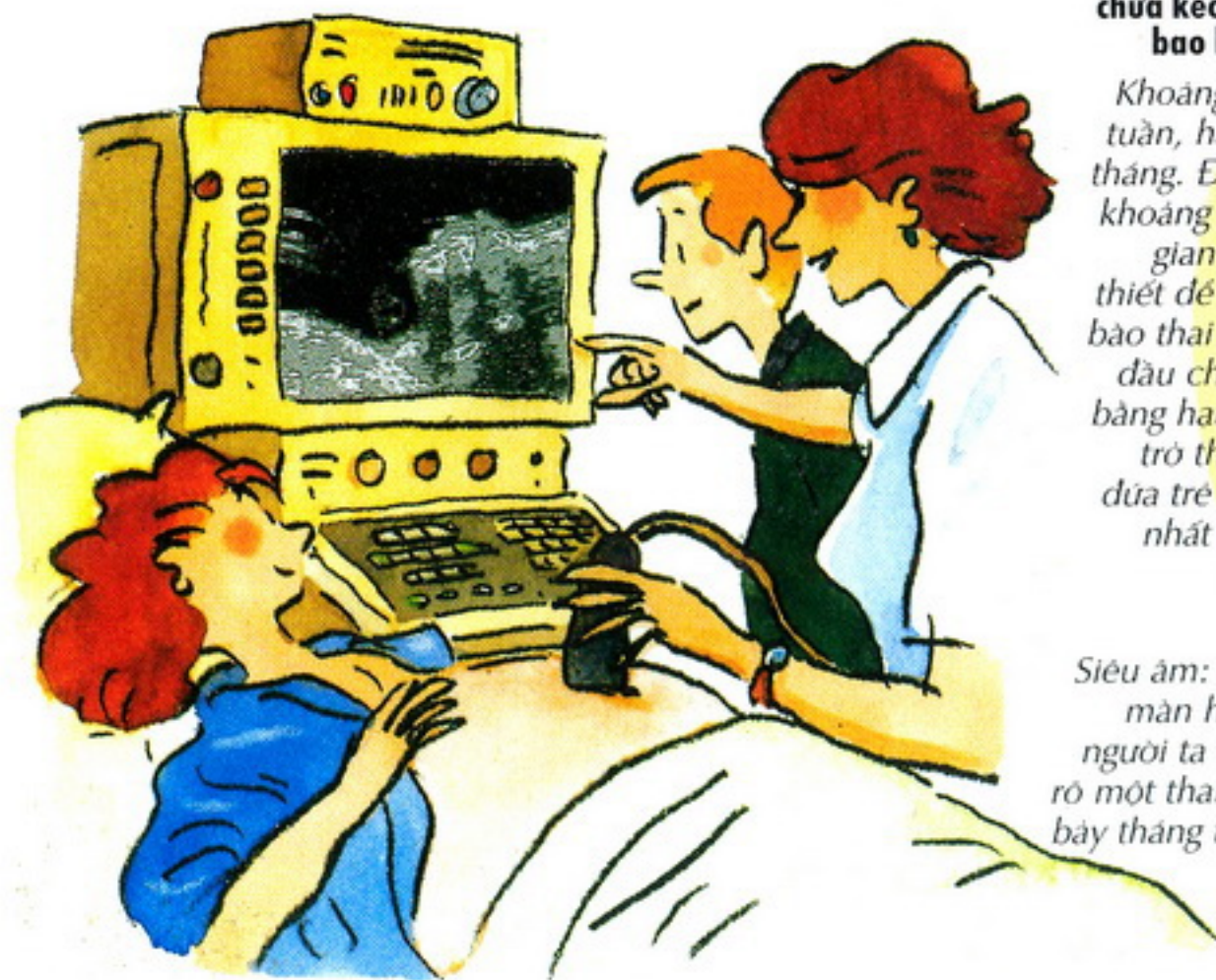
Phôi làm tổ trong tử cung người mẹ

• Chửa giả là gì?

Một số trứng không phát triển được lâu, hoặc do chúng không tìm được chỗ thích hợp để làm tổ, hoặc do chúng không hình thành đầy đủ. Khi đó xảy ra sự chửa giả: trứng được đẩy ra khỏi cơ thể người mẹ một cách tự nhiên. Trong phần lớn trường hợp, lần chửa tiếp theo diễn ra không có vấn đề gì.

• Siêu âm là gì?

Đó là phương pháp sử dụng sóng siêu âm để quan sát bào thai. Trên màn hình, những hình ảnh mà các nhà chuyên môn thu được và phân tích cho phép kiểm tra xem quá trình mang thai có diễn ra tốt đẹp không và bào thai phát triển như thế nào. Ngoài ra, siêu âm còn cho phép phát hiện thai đôi và giới tính của đứa trẻ sẽ được sinh ra, nếu như cha mẹ mong muốn.

Thời gian chửa kéo dài bao lâu?

Khoảng 39 tuần, hay 9 tháng. Đó là khoảng thời gian cần thiết để cho bào thai ban đầu chỉ bé bằng hạt lúa trở thành đứa trẻ đẹp nhất trên đời.

Siêu âm: trên màn hình, người ta thấy rõ một thai nhi bảy tháng tuổi.

Chín tháng trong bụng mẹ

4 tuần
Kích thước: 4 mm.
Phôi dài khoảng 6 mm.
Mắt, chân, tay, bắt đầu hình thành.

Màng ối:
Đó là cái túi rất mỏng, chứa đầy chất lỏng. Thai nhi nằm ngấp trong thứ chất lỏng này và được nó bảo vệ khỏi các va đập.

6 tuần, đầu to bằng thân mình.

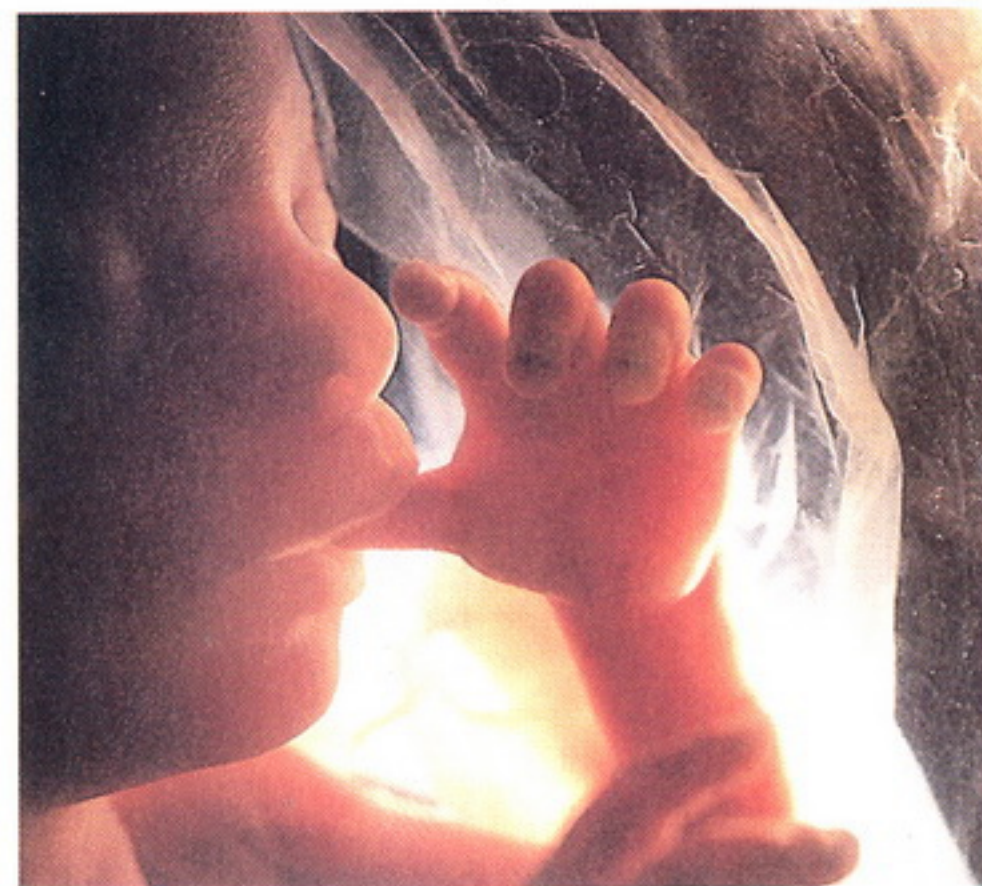
Nhau:
Các trao đổi giữa cơ thể người mẹ và cơ thể đứa trẻ diễn ra qua nhau (rau). Nhau theo ra trong lúc đẻ, ngay sau khi đứa trẻ ra đời.

3 tháng tuổi

3 tháng tuổi
Kích thước: 8 cm.
Bộ xương phát triển.
Bàn tay và bàn chân đã định hình.
Tất cả các cơ quan đang dần hình thành.
Mắt nhắm nghiền và đến tháng thứ sáu mới hé mở.

5 tháng tuổi
Kích thước: 26 cm.
Những sợi tóc nhỏ mọc trên sọ; da được phủ một lớp chất béo.
Tất cả các cơ quan đã hình thành.

7 tháng tuổi

7 tháng tuổi
Kích thước 40 cm.
Thai nhi có phản xạ mút ngón tay cái khi quệt qua môi.
Mắt vẫn luôn nhắm nhưng nhận biết được ánh sáng bên ngoài.

9 tháng tuổi
Kích thước: 50 cm.
Da trở nên hồng hào và nhẵn. Thai nhi xoay đầu xuống phía dưới. Nó đã sẵn sàng để được sinh ra.

Trong bụng mẹ

• Đứa trẻ tè như thế nào?

Thai nhi tè ngay vào chất lỏng bao quanh nó. Nó cũng uống thứ chất lỏng đó, thường xuyên được đổi mới nhờ nhau.

• Nó làm gì suốt cả ngày?

Thai nhi ngủ rất nhiều, thỉnh thoảng lại động đậy, xoay mình. Sự thực là nó đang phát triển và dành gần hết thời gian cho sự phát triển đó.

• Mắt nó có mở không?

Bắt đầu từ tháng thứ bảy, nó mở và nhắm mắt.

• Nó có nghe được không?

Bắt đầu từ tháng thứ năm, thai nhi có phản ứng trước một số âm thanh: nó ngo nguẩy, dường như thức dậy khi người ta nói với nó ngọt ngào, đặc biệt có vẻ thích nghe nhạc. Nhưng nếu như người ta chắc chắn là nó nghe được, người ta không biết rõ lắm nó thực sự cảm thấy như thế nào.

• Nó ăn như thế nào?

Nó không thực sự ăn như chúng ta. Thai nhi được nuôi dưỡng thông qua nhau và được cung cấp tất cả những gì cần thiết (protein, lipid, glucit) nhờ một ống dài mềm: dây rốn. Khi nó được sinh ra, người ta cắt dây này đi và cuống nó chính là cái rốn của chúng ta.

• Nó có thể bị bệnh không?

Không, vì nó được cơ thể người mẹ bảo vệ. Nhưng nếu như chính người mẹ bị mắc một bệnh lây, điều đó có thể gây nguy hiểm cho thai nhi; chính vì thế mà cả hai mẹ con đều cần được theo dõi.

• Khi người mẹ xoa bụng thì đứa trẻ có biết không?

Có, đứa trẻ cảm nhận được tất cả những gì diễn ra xung quanh nó. Bằng những cử chỉ vuốt ve âu yếm, người mẹ đã có thể giao tiếp với nó. Nhờ đó đứa trẻ cảm thấy dễ chịu và an toàn.

• Nó thở như thế nào?

Phôi thai không thở như chúng ta, tức là bằng mũi, mồm và phổi. Nó hấp thụ oxy không phải trong không khí, mà trong máu, thông qua nhau. Nó cũng có thể bị nấc! Nhưng ngay sau khi ra đời, nó bắt khóc rất to để hít không khí vào, và kể từ đó... nó thở y như bạn vậy.

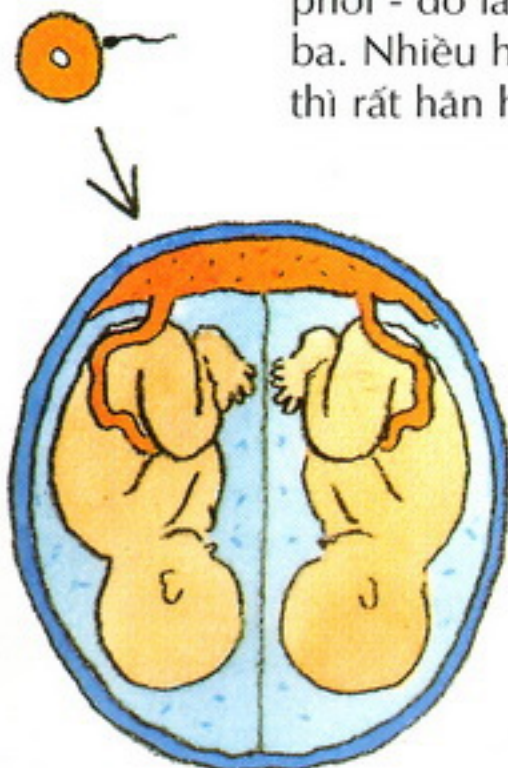

Điều bí ẩn của sinh đôi

Trên thế giới có 75 triệu người sinh đôi. Các cặp sinh đôi khác nhau gấp hai lần các cặp sinh đôi cùng trứng và số bé gái sinh đôi bằng số bé trai sinh đôi.

• Vì sao lại sinh đôi?

Thường thì chỉ có một phôi phát triển trong quá trình mang thai. Nhưng cũng có trường hợp có nhiều phôi hơn: hai phôi thì đó là sinh đôi, và ba phôi - đó là sinh ba. Nhiều hơn nữa thì rất hiếm hoi.

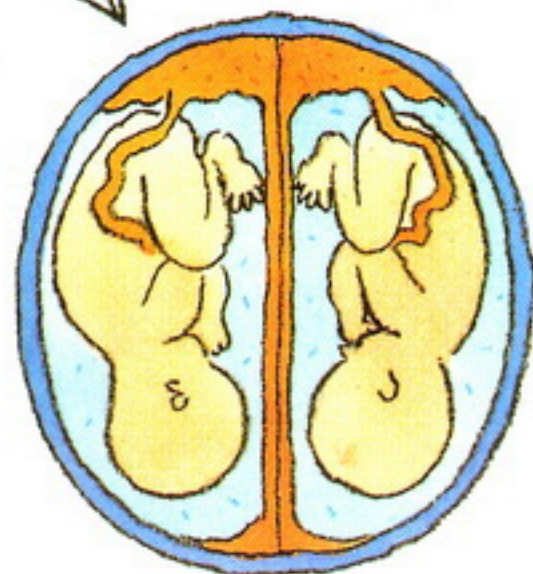
Cặp sinh đôi cùng trứng cùng có chung một nhau.

• Vì sao một số trẻ sinh đôi không giống nhau?

Đó là vì chúng được tạo thành từ hai noãn khác nhau được thụ tinh cùng một lúc: người ta gọi là sinh đôi khác trứng. Nhưng thực ra, đó là những anh chị em được sinh ra cùng một ngày. Các cặp sinh đôi cùng trứng thì giống nhau hoàn toàn, vì chúng được tạo thành từ cùng một trứng, trứng này ngay sau đó phân chia thành hai phôi. Tuy nhiên, vì sao lại như thế thì vẫn là điều mà chúng ta không biết.

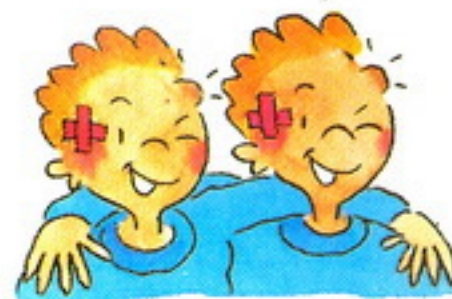

Cặp sinh đôi khác trứng thì mỗi phôi có một nhau riêng.

• Các cặp sinh đôi cùng trứng có tính cách giống nhau không?

Vì chúng đều bắt nguồn từ cùng một tinh trùng và cùng một noãn, người ta có thể nghĩ rằng chúng giống nhau hoàn toàn, cả về thể chất lẫn tinh thần. Nhưng tính cách và cá tính thì còn chịu ảnh hưởng bởi kinh nghiệm sống, các mối quan hệ với người khác. Vì vậy, những cặp sinh đôi cùng trứng thường có cách xử sự hơi khác nhau: một người vui vẻ hơn, người kia ít nói hơn, v.v...

• Cặp sinh đôi có đủ chỗ trong bụng mẹ không?

Một người mẹ mang thai đôi thì đương nhiên trông bệ vệ hơn, nhưng không phải là bụng to gấp đôi! Khi sinh ra, trẻ sinh đôi nhẹ hơn đôi chút, nhưng thường thì chúng hoàn toàn khỏe mạnh và cũng cứng cáp như những đứa trẻ khác.

Chuyện những đứa trẻ sinh đôi

Người ta kể rằng có những chị em gái sinh đôi, sống cách xa nhau hàng trăm kilômet nhưng đều bị những cơn đau như nhau vào cùng một lúc, và có những cặp anh em sinh đôi có cùng một giấc mơ như nhau... Điều này thì còn phải xem liệu có tin được không?

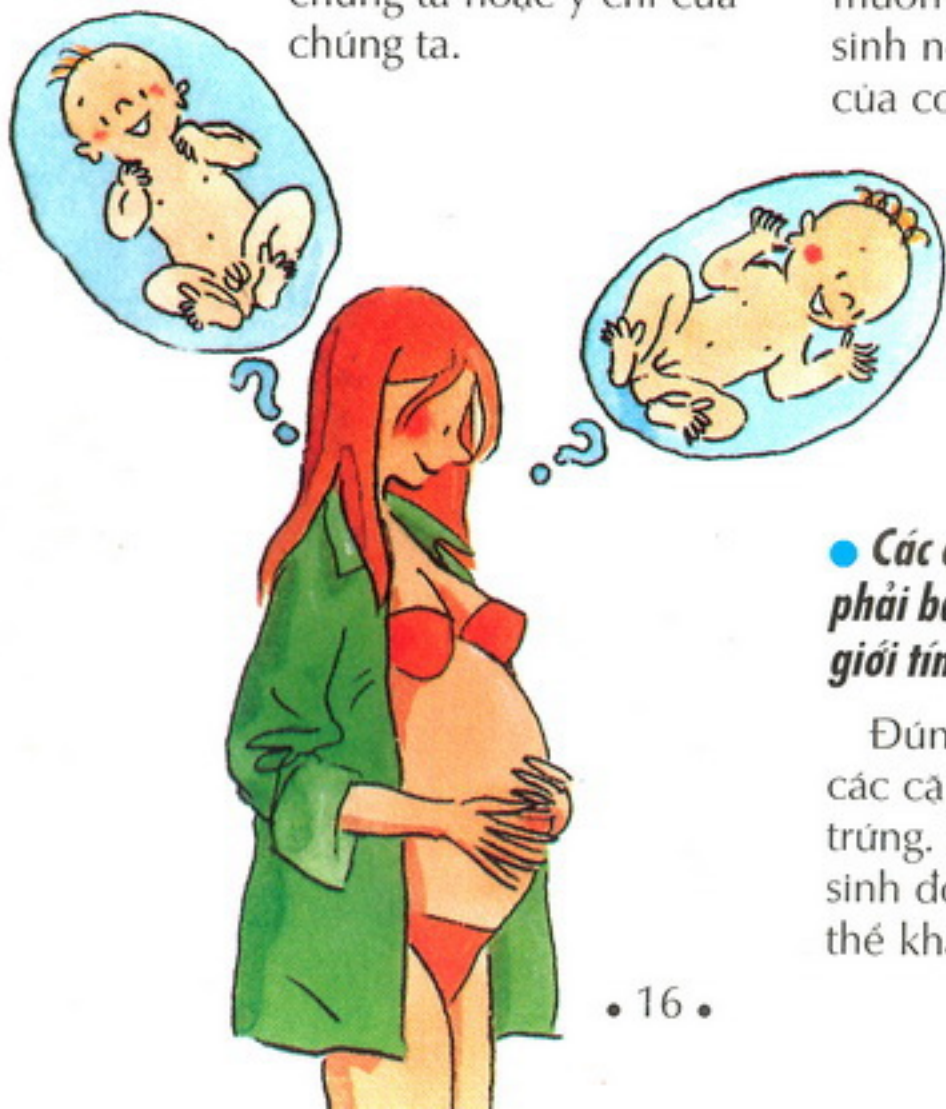

Giới tính của đứa trẻ

"Mười điểm"
Đó là khi
được một gái
một trai.

● **Bố mẹ có chọn được giới tính cho đứa con tương lai của mình không?**

Không, người ta không thể chọn được lúc thụ thai. Giới tính của đứa trẻ, trai hay gái, được quyết định khi thụ tinh, nó nằm ngoài mong muốn của chúng ta hoặc ý chí của chúng ta.

● **Người ta có thể biết được giới tính của đứa trẻ trước khi sinh không?**

Có, nhờ soi siêu âm vào tháng mang thai thứ năm. Nhưng người ta có thể được tự do lựa chọn là có muốn vén bức màn bí ẩn hay không, và nhiều bậc cha mẹ vẫn muốn đợi cho đến khi sinh nở để biết giới tính của con mình.

● **Các cặp sinh đôi có phải bao giờ cũng cùng giới tính?**

Đúng, nếu như đó là các cặp sinh đôi cùng trứng. Ngược lại, các cặp sinh đôi khác trứng có thể khác giới tính nhau.

● **Tại sao lại là con trai hoặc con gái?**

Trứng và tinh trùng mang các nhiễm sắc thể trông giống như những cái que. Một số có hình chữ X, số khác có hình chữ Y. Đàn ông có các nhiễm sắc thể X và Y, đàn bà chỉ có các nhiễm sắc thể X. Nếu như tinh trùng mang nhiễm sắc thể X gặp trứng, thì sẽ thành con gái. Nếu mang nhiễm sắc thể Y, sẽ thành con trai.

● **Thần dược**

Ăn những thứ này thì dễ sinh con gái, ăn những thứ kia chắc chắn sẽ được con trai... Trong chuyện thụ thai, người ta cũng đua nhau tin theo trào lưu, nhưng không làm sao kiểm soát được bí ẩn của sự sống.

Nhưng vẫn chưa hết chuyện...

"Bụng tròn như thế, chị sẽ đẻ con gái".
"Không, nó sẽ là con trai, vì chị mang thai nhọn.". Một chiếc nhẫn hợp kim dao động ở đầu một sợi tóc giúp tiên đoán giới tính của đứa trẻ: nếu nó dưng đưa từ trái sang phải, đó sẽ là con gái, nếu nó dao động từ dưới lên trên (từ trong ra ngoài) thì sẽ là con trai; hoặc ngược lại. Người ta gọi đó là "kính nghiệm của các liên chị". Thật là mơ mộng, phải không!

Những câu chuyện và truyền thuyết

• Khi đứa trẻ sinh ra trong bắp cải

Cách đây một thế kỷ, người ta còn kiêng nói về tình dục. Nhưng điều đó không ngăn cản trẻ con thắc mắc em bé được sinh ra như thế nào. Khi chúng đặt câu hỏi: "Con ở đâu trước khi ra đời?", người lớn thường trả lời: "Khi ấy con ở trong một cái bắp cải". Ở vùng Stavelot nước Bỉ, người ta bảo em bé được "tìm thấy" dưới lòng bắp cải của vị linh mục. Ở Pháp cách đây chưa lâu gì, biển hiệu của các nữ hộ sinh có hình một người đàn bà đang nhặt một đứa trẻ giữa lòng bắp cải.

• Vì sao lại là bắp cải?

Bắp cải bên ngoài có các lá cuộn lại, nên phần lõi rất khó lộ ra. Vì thế trẻ em dễ tin rằng đứa trẻ được giấu ở đấy! Cũng vì những lý do tương tự, hoa hồng sau này được "gán" cho các bé gái. Bông hoa và màu sắc của nó đã trở thành biểu tượng của phụ nữ.

• Màu hồng cho con gái, màu xanh cho con trai

Có thể từ những bông hồng đã nảy sinh truyền thống về màu quần áo cho em bé: bé gái thường được mặc màu hồng, bé trai thường được mặc màu xanh. Đứng là rất khó phân biệt giới tính của trẻ sơ sinh khi chúng được quấn kín người.

• Nguồn nước phi thường

Nước thường được gán với bí ẩn của sự sinh nở. Có nhiều truyền thuyết liên quan đến giếng nước hoặc các nguồn nước thần. Chẳng hạn người ta có thể thả trên mặt nước hai chiếc áo sơ mi, một chiếc cho bé trai và một chiếc cho bé gái. Chiếc áo nào nổi được lâu hơn chứng tỏ em bé sắp sinh sẽ thuộc giới mặc "quần hay váy".

Sinh nở

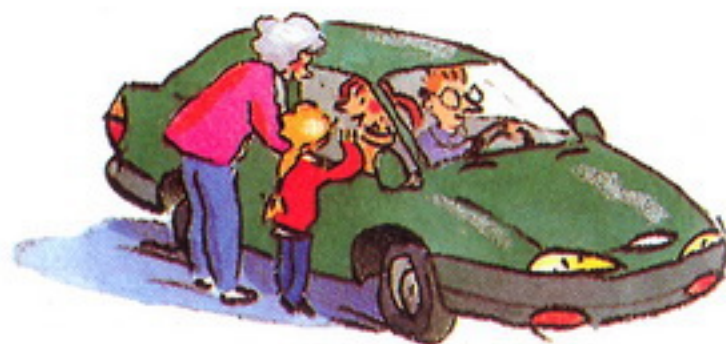
• Làm thế nào mà người mẹ biết đã đến lúc sinh con?

Bác sĩ sản khoa thường dự đoán ngày đẻ. Nhưng ngày này có thể sẽ đến trước vài ngày hoặc muộn hơn vài ngày... Người mẹ cảm thấy những thay đổi trong cơ thể. Những cơn co bóp và ra nước ối là những dấu hiệu báo rằng đã đến lúc sinh. Cả mẹ và con đều đã sẵn sàng. Thời điểm long trọng đã tới.

• Tại sao người mẹ lại sinh con ở bệnh viện?

Sinh nở không phải là ốm đau. Vì vậy ca đẻ được thực hiện tại nhà hộ sinh hoặc khoa sản trong một bệnh viện. Một nhân viên y tế sẽ can thiệp nếu như ca đẻ không diễn ra bình thường. Trước đây, việc sinh đẻ được thực hiện tại nhà, nhưng như thế không được chắc chắn bằng. Về sau, khi có nhà hộ sinh, người ta chăm sóc cho người mẹ và đứa trẻ trong vòng ba hay bốn ngày sau khi sinh, và điều đó đã làm yên lòng mọi người.

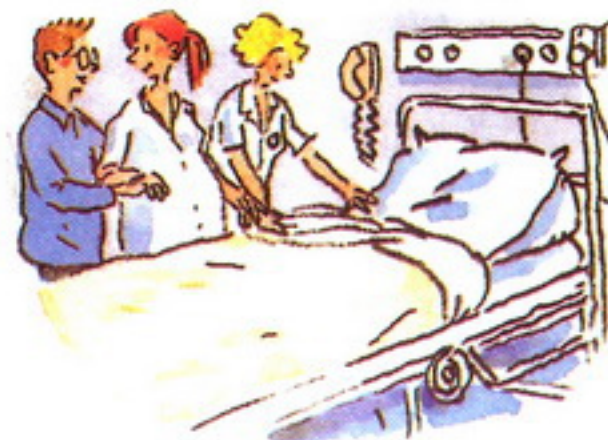

• Ca đẻ diễn ra như thế nào?

Nó bao gồm ba giai đoạn. Rặn đẻ: những cơn co bóp tử cung sẽ làm nhiệm vụ "mở đường". Đẻ: đứa trẻ ra khỏi âm đạo, đầu ra trước! Số nhau: nhau lúc này đã trở nên không cần thiết cũng đến lượt ra theo. Tất cả kéo dài 4 tiếng, 12 tiếng, một ngày, nhưng không thể lâu hơn.

• Tôi được đẻ bằng fór-xếp (cái kẹp thai); điều đó có nghĩa là gì vậy?

Khi cần, người ta sử dụng fór-xếp (giống như một cái kẹp) để giúp cho đứa trẻ ra đời.

• Đẻ ghê chết đi được, vì có máu

Máu là dấu hiệu của sự sống. Do vậy việc ra máu khi đẻ cũng là chuyện bình thường, vì rằng những trao đổi giữa người mẹ và em bé được thực hiện nhờ các mạch máu thông qua nhau thai. Nó không bẩn, cũng không ghê, nhưng người ta có thể không thấy thích thú gì. Người ta bao giờ cũng hơi khó chịu khi nhìn thấy máu, vì điều đó có thể gây sợ hãi và làm ta nghĩ đến đau đớn.

• Mổ đẻ là gì?

Bác sĩ phẫu thuật khéo léo mổ bụng người mẹ để lấy em bé ra, trong trường hợp người mẹ không thể đẻ tự nhiên hoặc ca đẻ có thể gây nguy hiểm cho cả mẹ và con.

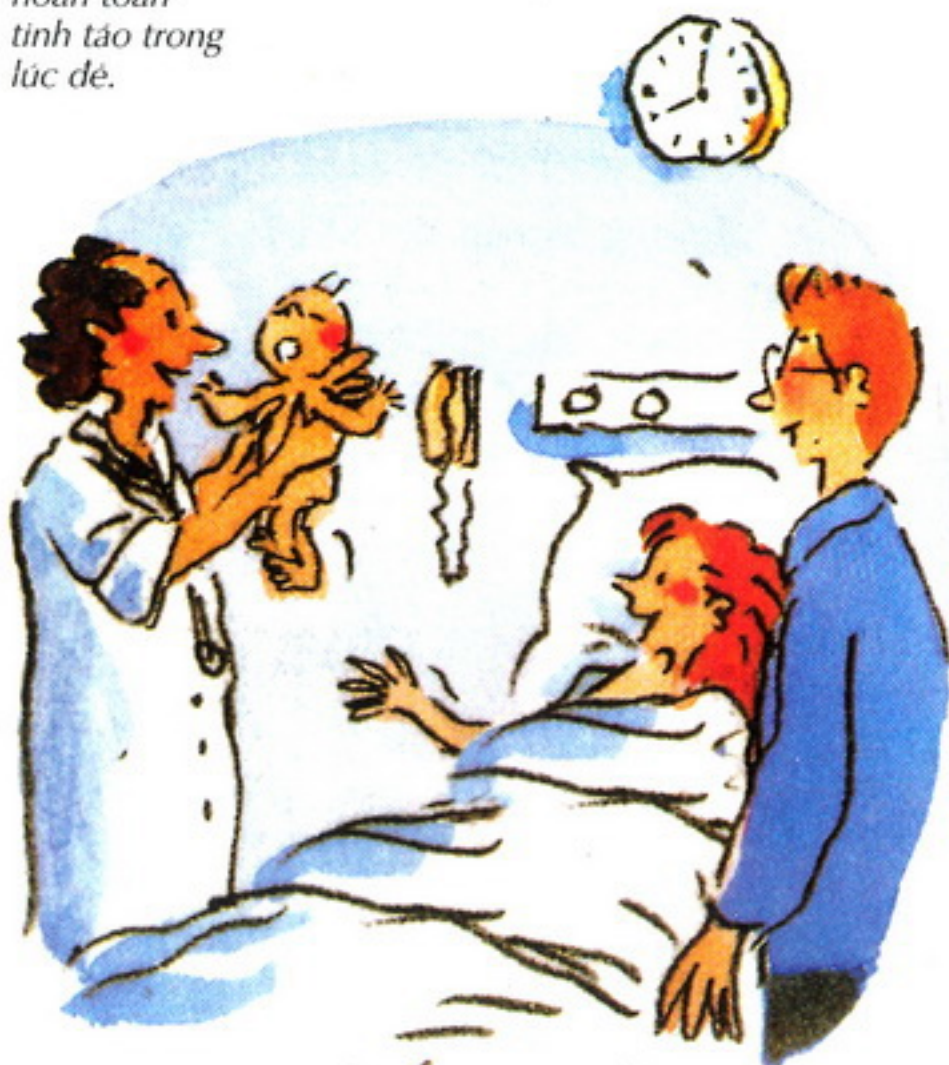
Sinh nở

Đẻ gây tê

Đó là biện pháp duy nhất để đẻ không đau. Người ta bơm thuốc gây tê vào khiến cho khung chậu mất cảm giác. Người mẹ hoàn toàn tỉnh táo trong lúc đẻ.

• Đẻ có đau không?

Có, vì nó buộc tử cung của người mẹ phải “làm việc” để mở rộng ra và nhờ đó “mở đường” cho em bé. Khi đó sẽ có một cơn co thắt nhanh và mạnh. Nhưng cũng có những biện pháp, nhất là đẻ gây tê, để giảm đau và giúp cho người mẹ chóng hồi sức.

• Thế còn em bé, nó có bị đau không?

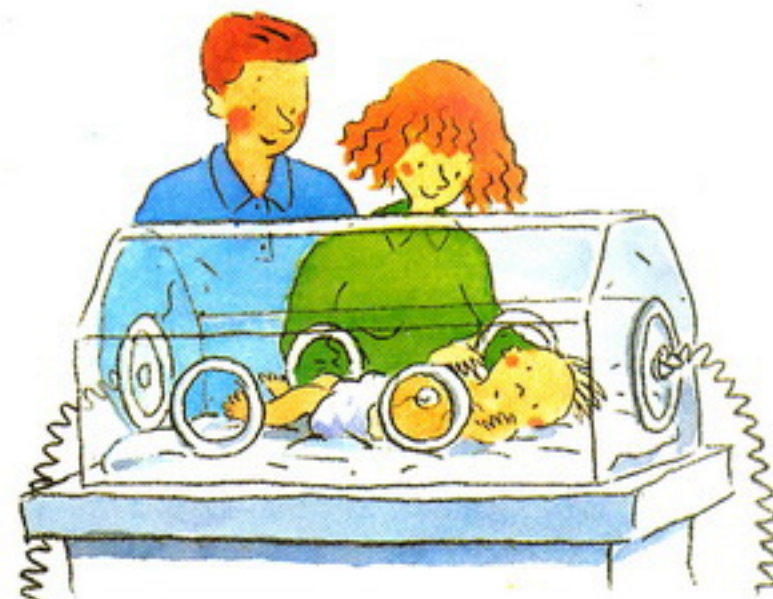
Điều này ta không thể biết được. Một số người cho rằng, tiếng khóc của em bé lúc sinh ra là dấu hiệu của đau đớn; một số người khác lại coi đó chỉ là biểu hiện của việc em bé bắt đầu thở. Suy cho cùng, đẻ là một giai đoạn bắt buộc mà tất cả chúng ta đều phải trải qua...

• Người thân có thể chứng kiến lúc người mẹ đẻ không?

Cũng giống như tình dục, đẻ là một cái gì đó riêng tư. Tuy nhiên ở một số nước, người ta để cho người bố chứng kiến ca đẻ. Điều này có tác dụng nâng đỡ người mẹ khi thấy mình được chia sẻ trong cơn “vượt cạn”.

• Sau khi em bé ra đời

Người ta lau cho đứa trẻ, cân lên và quấn tã lót cho nó. Sau đó nó được trao vào vòng tay êm ái của người mẹ.

• Đẻ non là gì?

Một đứa trẻ đẻ non là đứa trẻ được sinh ra trước ngày dự kiến nhiều tuần. Như vậy nó không có đủ thời gian cần thiết để phát triển và sẽ phải tiếp tục sự phát triển đó bên ngoài cơ thể người mẹ. Người ta sẽ để nó sống trong lồng ấp và mọi chuyện sẽ diễn ra tốt đẹp trong phần lớn trường hợp.

Lịch sử chiếc nôi

Nhiều thế kỷ trước đây, một người mẹ muốn cứu đứa con nhỏ của mình thoát khỏi sự sát hại của người Ai Cập. Bà đặt nó vào một chiếc nôi và thả xuống sông Nil. Dòng nước đã mang đứa trẻ đi và nó được cứu thoát. Vì đứa trẻ đó tên là Moise, nên ngày nay trong một số ngôn ngữ, từ “moise” được dùng để chỉ cái nôi dành cho trẻ sơ sinh.

Một người duy nhất

Gen là gì?

Đó là một tập hợp các phần tử nhỏ tí mà người ta chỉ có thể quan sát bằng kính hiển vi. Chúng xác lập những thông tin riêng biệt của mỗi người khiến cho chúng ta là duy nhất (màu mắt, kích thước, độ dài bàn chân...).

• Em mình và mình không giống nhau

Trứng mang một nửa là các gen của người cha, một nửa là các gen của người mẹ. Sự phân bố các gen được thực hiện một cách ngẫu nhiên. Như vậy chỉ có một trên 70.000 tỉ cơ may để cho người này giống hệt một người khác, với điều kiện là cùng cha mẹ. Thế nên có thể nói rằng mỗi người là duy nhất, khác với những người khác. Điều đó giải thích vì sao có một số anh em trai và chị em gái rất giống nhau, số khác lại không hề giống nhau.

• Nhảy cách một thế hệ

“Con đúng là hình ảnh của bà ngoại”, cha mẹ bảo với bạn. Thực tế người ta có thể giống với ông bà, cô dì hơn là giống cha mẹ mình. Đó là vì mỗi người chúng ta tiềm ẩn trong mình lịch sử của cả gia đình: tóc xoăn giống ông, một chút sắc đẹp của bà cô... Sự ngẫu nhiên trong thụ tinh đôi khi bộc lộ những đặc điểm đã biến mất.

Trồng một cái cây

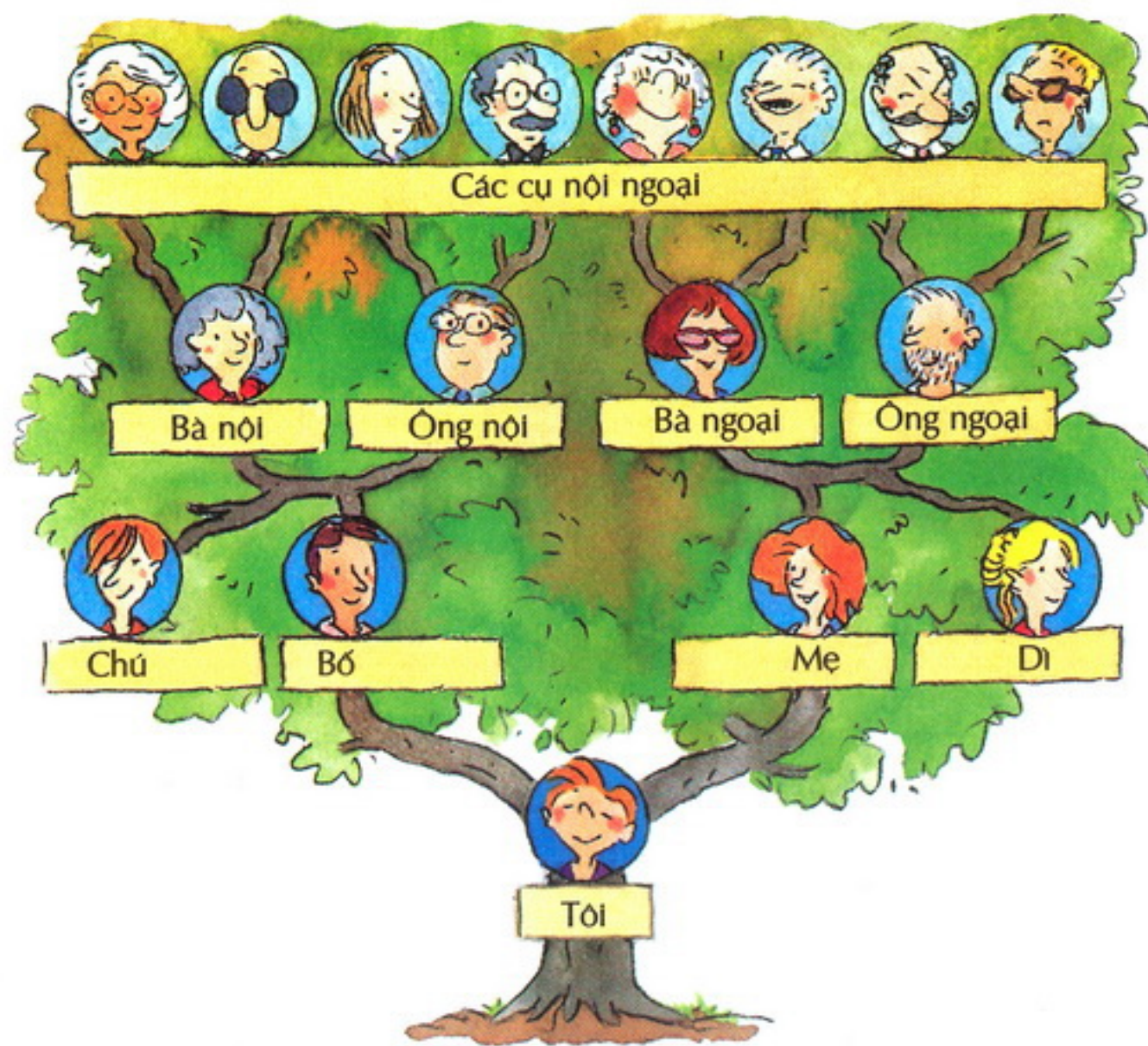
Một đứa trẻ mới sinh là biểu tượng của cuộc sống trường tồn và đổi mới. Xưa kia, mỗi khi có một đứa trẻ ra đời người ta lại trồng những cái cây - nhất là cây sồi - biểu tượng cho sự trường thọ và dẻo dai.

• Cây phả hệ

Bạn được thụ thai từ một người đàn ông và một người đàn bà, và chính họ cũng được thụ thai từ một người đàn ông và một người đàn bà... Cứ tiếp tục như thế, ta ta có thể lần ngược lịch sử và phát hiện ra những “tổ tiên” bất ngờ.

• Người bạn thân nhất của mình rất giống mình

Đôi khi chúng ta gặp những người trông giống mình: đó là những bất ngờ của di truyền học. Người ta thường ví điều này cũng gây cảm giác giống như lần đầu tiên chúng ta soi gương.

Em bé

• Em bé lớn chừng nào?

Ở Pháp, trẻ sơ sinh dài trung bình 50 cm và nặng 3,3 kg. Nhưng cũng có những

khác biệt: mọi người cùng độ tuổi là có cân nặng và chiều cao như nhau.

• Đặt tên

Người ta mang tên mình suốt đời và tên không bao giờ được chọn một cách tùy tiện. Gia đình suy nghĩ sẽ đặt tên cho em bé như thế nào suốt nhiều tháng trước khi sinh, bố và mẹ bàn bạc để đi đến thống nhất. Đôi khi, người ta đi đến quyết định đặt tên sau khi "xem" em bé (bằng siêu âm).

• Em bé chẳng biết làm gì hết!

Em bé biết làm nhiều cái mà chúng ta đã quên đi: bú này, nắm chặt ngón tay cái mà người ta chia ra cho nó này... Đó là những phản xạ. Trước khi biết đi hoặc chơi với bạn, nó có rất nhiều điều để học, bằng cách nhìn người khác làm và biểu đạt theo cách của mình: khóc, cười, nói líu lo...

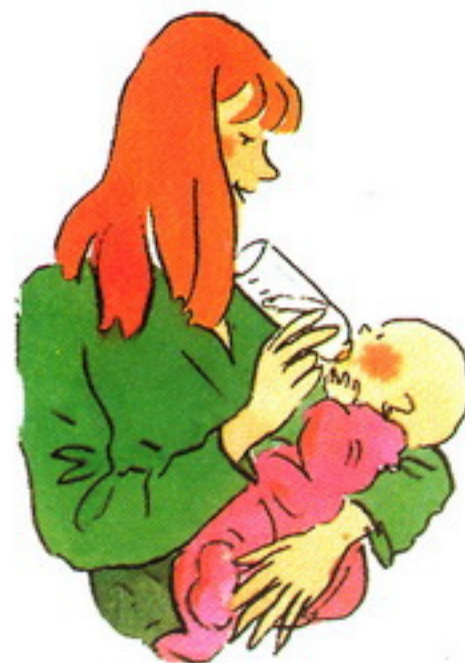
• Sữa giúp cho em bé lớn

Em bé được nuôi bằng sữa. Người ta nói "nuôi con bằng sữa mẹ" khi người mẹ cho con bú tí, nói "nuôi bột" khi cho con bú bình. Đây là vấn đề lựa chọn cá nhân (nhưng nói chung người ta khuyên nuôi con bằng sữa mẹ là tốt nhất - ND). Em bé chỉ bắt đầu ăn thức ăn rắn khi được khoảng một năm. Đây cũng là lúc em bé mọc những chiếc răng đầu tiên (gọi là răng sữa).

• Nó có một cái đầu thật to

Ở trẻ sơ sinh, đầu chiếm khoảng một phần ba cơ thể. Dần dần, các tỉ lệ sẽ thay đổi để rồi định hình ở tuổi trưởng thành (trong tiếng Latinh, từ trưởng thành - *adultus* - có nghĩa là hết lớn).

Em trai tôi, em gái tôi

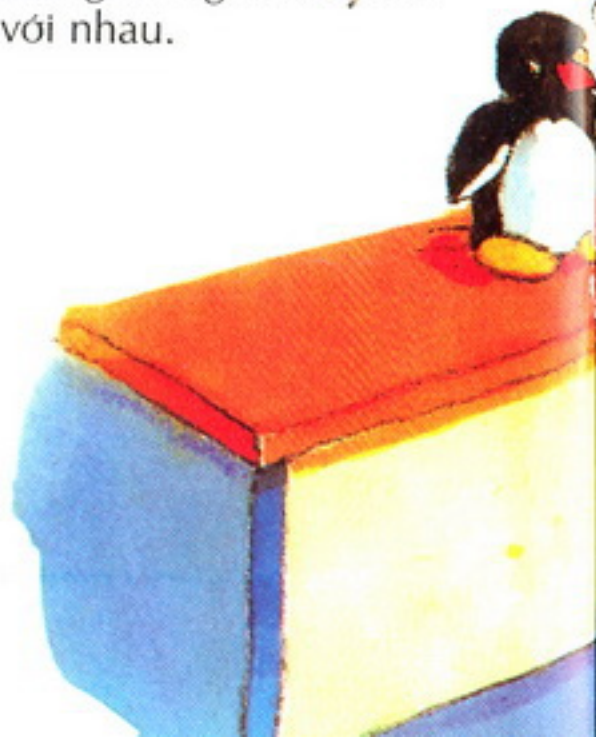
• *Mình muốn được chăm sóc em bé*

Nhưng lúc nào mọi người cũng nói em bé yếu ớt lắm: đúng là trẻ sơ sinh không tự giữ thăng bằng, cũng không tự ngồi được và vì vậy mà ta phải luôn chú ý đến em bé. Nhưng nếu bạn cẩn thận và được bố mẹ để mắt sát sao, bạn có thể cho em bé uống sữa, bế ẵm em và qua đó thể hiện tình cảm trìu mến của mình.

• *Nhưng mà mọi người chỉ biết có nó!*

Mặc dù bé nhỏ, em bé lại chiếm nhiều chỗ trong gia đình: người ta luôn nói về nó, tặng quà cho nó và thông thường, những đứa trẻ khác dễ cảm thấy mình không được quan tâm tới nữa. Khi đó, mặc dù vẫn rất yêu em, chúng đâm ra tức giận em. Dần dần, mọi người đều có chỗ mới của mình trong gia đình, nhưng như thế không có nghĩa là hết được sự ghen tức vốn là lẽ thường tình giữa anh chị em với nhau.

• *Hơn nữa, nó chẳng xinh đẹp gì!*

Đúng thế: khi bạn thấy em bé ngay sau khi ra đời, da nó ít nhiều dãn dẹo. Đầu nó có thể trọc lóc hoặc đã được phủ một lớp lông tơ sẫm. Nó không có răng và trông nhân nhó rất lạ. Nhưng với gia đình, đó vẫn là đứa trẻ đẹp nhất trên đời và nó sẽ nhanh chóng trở nên bụ bẫm thành một em bé trông thật đáng yêu.

• *Nó có nhận ra tôi không?*

Chàng mấy chốc, em bé đã nhận ra sự hiện diện của những đứa trẻ khác mà chắc chắn nó cảm thấy gần gũi. Mối quan hệ gắn bó giữa anh chị em được thiết lập ngay từ những ngày đầu. Chỉ sau vài tháng, em bé sẽ tỏ ra mừng rỡ khi thấy anh hoặc chị tới gần, và nó mỉm cười chờ đợi.

Lớn lên

Một cách tính khác

Ở châu Á, người ta tính tuổi em bé từ lúc còn nằm trong bụng mẹ. Vì vậy khi sinh ra, nó đã được một tuổi!

• Tuổi tôi là bao nhiêu trước khi tròn một tuổi?

Tuổi được tính kể từ ngày được sinh ra. Vậy nên trước khi tròn một tuổi, người ta được tính là được một ngày, rồi một tuần, một tháng, sáu tháng để rồi cuối cùng được thổi nến sinh nhật đầu tiên, vào ngày thứ 366 sau khi sinh. Và cứ thế tiếp tục...

• Khi nào em bé không còn là em bé nữa?

Thông thường, khi bắt đầu biết đi thì em bé tự nhiên được coi là một đứa trẻ nhỏ, có thể tự đi lại. Sau khi biết đi thì đến biết nói: đây là hai thứ thiết yếu mà đứa trẻ học được. Bởi vì người ta sẽ tự xoay xở tốt hơn nếu như biết diễn đạt và đi đến nơi mình muốn đến.

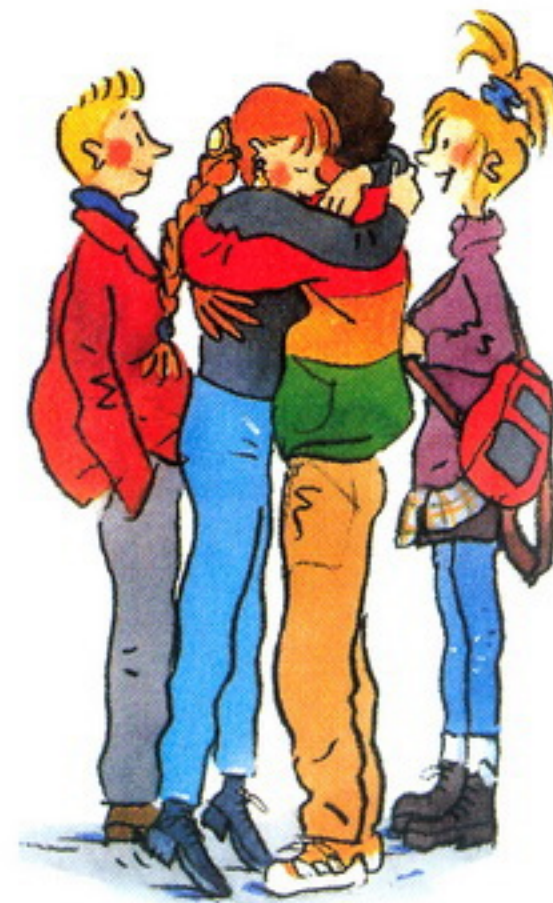
• Tôi muốn lớn lên nhưng vẫn thích là em bé

Lớn lên là một cuộc phiêu lưu thú vị đầy những hứa hẹn. Cha mẹ vẫn thường nói: "Lớn lên con sẽ hiểu". "Sau này lớn lên con sẽ làm được việc đó". Nhưng đồng thời đó cũng là bước vào một thế giới lạ lẫm có thể khiến cho ta sợ. Khi đó người ta muốn được trở lại làm trẻ con... Nhưng điều này là không thể, người ta không thể quay ngược thời gian đang trôi!

• Ta cao lên với tốc độ nào?

Trong năm đầu tiên, ta dài ra được 20 cm và nặng gấp ba lần. Bốn tuổi, ta cao gấp đôi lúc sinh ra. Sau đó, mỗi tháng ta lại cao thêm 4 mm cho đến tuổi thiếu niên. Lúc này quần áo nhanh chóng trở nên chật, ấy là chưa nói đến giày: chân, cẳng, cánh tay dài ra, cơ thể thay đổi và biến chuyển. Về các thay đổi cân nặng thì có phức tạp hơn: điều này phụ thuộc vào gia đình (có nhà nhiều người gầy, có nhà nhiều người béo...) và vào thói quen ăn uống.

Dậy thì

• Đó là giai đoạn chuyển biến mạnh để đứa trẻ trở thành người lớn

Nó biểu hiện qua những biến đổi của cơ thể. Trong giai đoạn dậy thì này, chúng ta tiếp tục lớn lên và đồng thời “thay đổi hình thể”: con gái bắt đầu có ngực, có kinh nguyệt và con trai thì mọc râu.

• Khi nào thì điều đó xảy ra?

Thường là sau mười tuổi. Dậy thì là dấu hiệu đầu tiên của những biến đổi trong cơ thể cho phép con người ta sinh sản. Dần dần, con trai và con gái trở thành những người đàn ông và đàn bà có khả năng tái tạo, nghĩa là sinh con đẻ cái. Nhưng đó là chuyện về sau này, người ta sẽ còn phải trải qua nhiều giai đoạn cho tới lúc đó.

• Dậy thì có đau không?

Những thay đổi của cơ thể trong giai đoạn dậy thì không gây đau đớn nhưng gây ít nhiều lo lắng, đối với cả con trai và con gái: chúng liên quan đến cân nặng, chiều cao tăng nhanh, lông mọc ở những chỗ kín và cơ quan sinh dục phát triển để rồi sẽ đi vào hoạt động. Cao thêm 12 cm trong vòng một năm, cân nặng hơn cả người lớn, nhận thấy xuất hiện những khác biệt về thể chất giữa con trai và con gái dẫn đến tính khí cũng thay đổi thất thường và điều đó là bình thường.

• Có cần tắm rửa hàng ngày không?

Có, điều quan trọng là phải giữ gìn vệ sinh thân thể, chăm lo cho cơ thể của mình: đánh răng, gội đầu, chăm sóc làn da chính là thể hiện sự tôn trọng bản thân mà nếu thiếu đi điều đó thì người khác cũng không thể tôn trọng bạn.

• Điều gì xảy ra sau giai đoạn dậy thì?

Vẫn lại những thay đổi trong đầu óc và tâm hồn. Mặc dù cơ thể đã biến đổi, nhưng cũng còn phải sau một thời gian mới cảm thấy những thôi thúc yêu đương đầu tiên. Chúng là khởi đầu của câu chuyện tình dài giữa những người đàn ông và đàn bà, mãi mãi được tái sinh nhờ những đứa trẻ dần dần lớn lên và trở thành người lớn.

• Khám phá cơ thể mình

Ở giai đoạn này người ta thường hay tự vuốt ve mình và điều đó là bình thường. Nó giúp người ta hiểu biết hơn về cơ thể mình.

Về phía con gái

● Ở trường, họ không chơi cùng các trò chơi như con trai

Nếu như ở nhà trẻ, con trai và con gái dễ dàng chơi cùng nhau thì ở trường tiểu học, giữa họ có một ranh giới rõ rệt: con gái một bên và con trai một bên. Nhưng điều đó không ngăn cản họ thích được thấy nhau...

● Họ thấy lũ con trai có vẻ trẻ con thế nào ấy

Người ta vẫn quen nói con gái trưởng thành sớm hơn con trai, và điều này không có gì sai. Tuổi dậy thì ở con gái thường đến trước con trai: ví dụ, con gái lớn phóng lên trong khoảng thời gian từ 10 đến 15 tuổi, còn con trai từ 11 đến 18 tuổi.

● Thế lên trung học thì thế nào?

Cuối trung học cơ sở đầu phổ thông trung học, một số bạn gái trông đã như người lớn: họ có ngực, người phóng phao, trong khi những bạn khác vẫn còn mang thân hình trẻ con. Những bạn sớm trưởng thành nhất thích chơi cả với những người nhiều tuổi hơn lẫn những đứa trẻ cùng trang lứa, bởi vì ở tuổi 11-12, người ta gần với trẻ con hơn là với người lớn. Không hiếm khi người ta thấy trong cùng một lớp có cả những cô bé và cả những thiếu nữ.

● Kinh nguyệt là gì?

Bên cạnh biểu hiện có ngực, tuổi dậy thì của nữ được đặc trưng bởi sự xuất hiện kinh nguyệt. Cứ khoảng 4 tuần một lần, cô gái (và phụ nữ nói chung) ra máu. Điều này không có gì nghiêm trọng, nó không gây đau mà chỉ có nghĩa là cơ thể đã sẵn sàng thụ thai một em bé. Khi một phụ nữ có chửa thì không ra máu nữa trong suốt thời gian mang thai, chỉ sau khi đẻ kinh nguyệt mới xuất hiện trở lại.

Trong lúc hành kinh, cô gái cũng như những phụ nữ khác sử dụng băng vệ sinh. Băng này có tác dụng thấm máu từ âm hộ chảy ra (với một lượng nhỏ).

● Có phải điều đó có nghĩa là người ta có thể quan hệ tình dục?

Không, điều đó đơn giản là cơ thể đã đủ chín để có thể sinh sản. Quan hệ tình dục đòi hỏi người ta còn phải chín chắn hơn về mặt tình cảm, nghĩa là sau một số năm nữa.

Về phía con trai

• Khi nào tôi bắt đầu có râu?

Cả chuyện này nữa cũng diễn ra từ từ, và từ những sợi lông tơ mới mọc cho đến những râu ria lôm chôm mà người ta phải cạo mỗi sáng là cả một khoảng thời gian diễn ra trong nhiều năm. Cũng vậy, việc mọc lông chân, lông tay, lông trên thân và quanh bộ phận sinh dục cũng phát triển dần dần.

• Thật là lạ, anh trai tôi bị vỡ giọng

Một trong những biểu hiện dậy thì ở nam giới chính là giọng nói thay đổi: giọng trở nên trầm hơn. Nhưng điều đó không phải thay đổi ngay lập tức mà diễn ra trong nhiều tháng, cậu con trai chuyển từ giọng kim sang giọng trầm trước khi “vỡ giọng” (giọng nói không định hình).

• Buổi sáng tôi thường hay bị cương cứng. Thế có phải là bình thường không?

Đúng, con trai đã có hiện tượng cương dương vật từ khi còn bé. Đến tuổi dậy thì, khi cương có thể kèm theo xuất tinh.

• Khi ta lớn lên, dương vật cũng to lên?

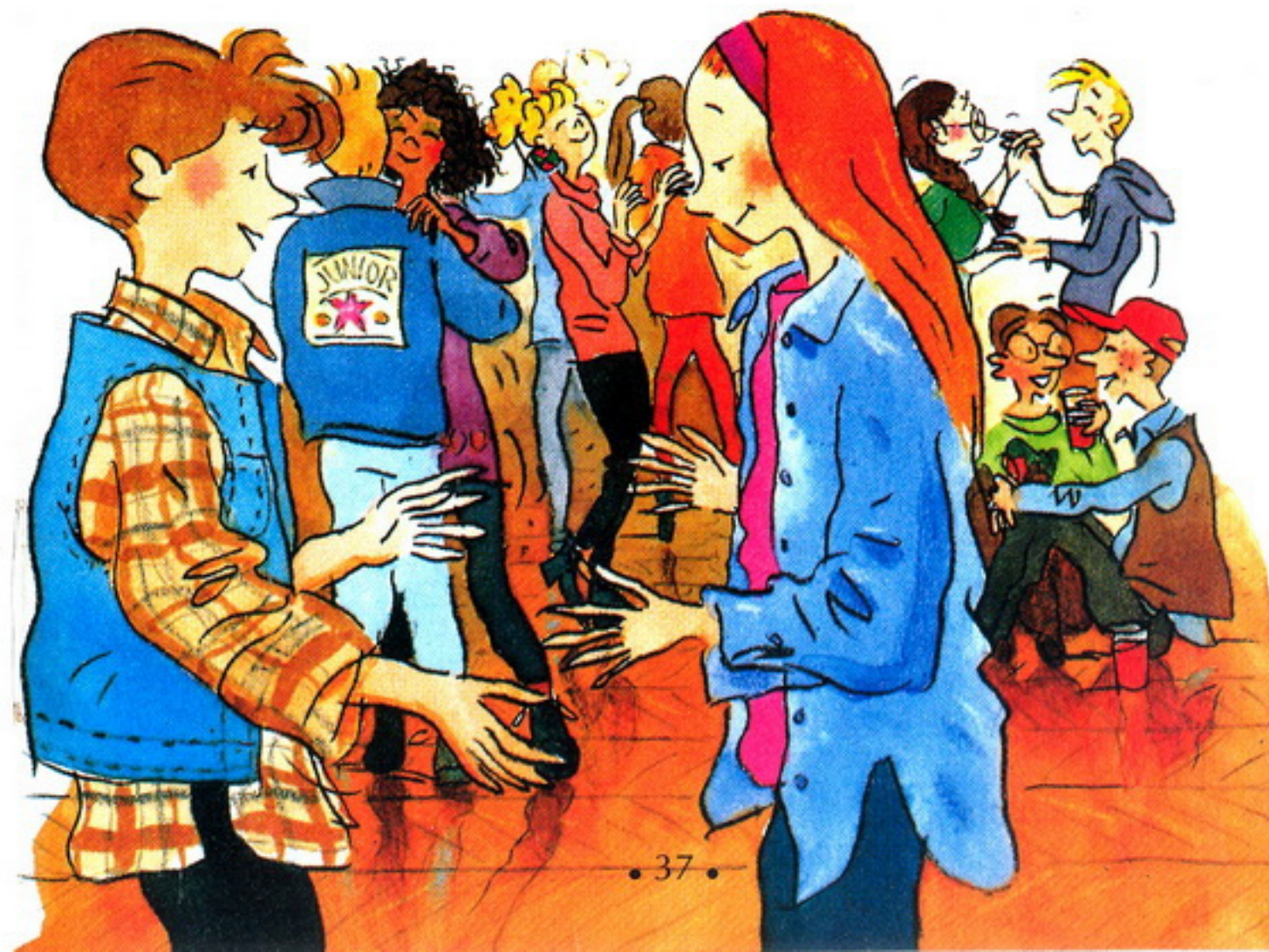
Đúng, cơ quan sinh dục cũng phát triển vào giai đoạn dậy thì giống như các phần còn lại của cơ thể.

• Khi nào thì người ta bắt đầu tán tỉnh nhau?

Ở trường trung học, người ta đã có thể thích ai đó, và đây là một thực tế phản ánh đúng tâm sinh lý lứa tuổi. Ở Pháp, con trai khoảng 14 tuổi bắt đầu “tán tỉnh” các cô gái. (Nhưng cũng có nhiều người dứt khoát chỉ dừng lại ở tình bạn theo đúng nghĩa của từ - ND).

• Có phải mụn trứng cá là không thể tránh khỏi?

Không. Nhưng con trai thường có nhiều mụn trứng cá hơn là con gái, mà nguyên do là các hormon sinh dục.

Tự bảo vệ mình

• Người ta vẫn nói đến "xâm hại tình dục trẻ em". Đó là gì vậy?

"Xâm hại tình dục trẻ em" là hành vi không bình thường của một người lớn, thường là đàn ông, tìm cách cưỡng ép một trẻ em, con trai hoặc con gái, quan hệ tình dục với mình. Đó là một hành động tội ác mà trẻ em là nạn nhân.

• Nó có cùng là một với cưỡng dâm không?

Không hoàn toàn như nhau. Cưỡng dâm có thể xảy ra giữa một người lớn và một đứa trẻ, nhưng cũng có thể xảy ra giữa hai người lớn, trong đó một người cưỡng đoạt người kia. Trong phần lớn trường hợp, cưỡng dâm là việc một người đàn ông cưỡng bức một cô gái trẻ hoặc một phụ nữ phải để cho hắn ta thỏa mãn. Nhưng cũng như xâm hại tình dục trẻ em, cưỡng dâm là một tội ác bị pháp luật trừng phạt, với điều kiện là nạn nhân phải tố cáo (còn xâm hại tình dục trẻ em thì không cần phải nạn nhân tố cáo cũng bị trừng phạt, nếu như sự việc được phanh phui - ND).

• Vậy thì phải sợ tất cả mọi người sao?

Không, nhưng bao giờ cũng phải thận trọng trước khi đi theo một người lớn dù ta có quen biết hay không: một cách đơn giản để tự bảo vệ mình là báo cho bố hoặc mẹ biết mình sắp làm gì. Ví dụ, nếu một người báo bạn đi cùng, bạn nhất thiết phải báo cho một người thân biết, ngay cả khi bạn tin vào người đó.

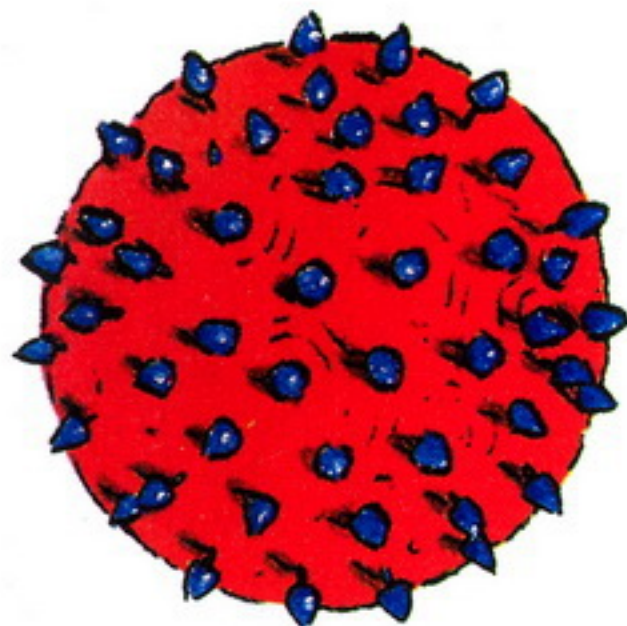
• Tại sao lại có chuyện xâm hại trẻ em?

Nếu như tình yêu và tình dục trước hết là nguồn hạnh phúc và khoái cảm đối với phần lớn mọi người, thì cũng là nguyên nhân của những đau khổ và vấn đề đối với một số đàn ông và một số phụ nữ. Đó thường là những người thời thơ ấu đã chịu nhiều đau khổ, bị ngược đãi khi còn bé và thế là khi lớn lên, họ lại ngược đãi người khác.

• Phô dâm là gì?

Đó là người thích phô bày phận sinh dục của mình ra trước những người không quen biết, đặc biệt là trẻ em. Nếu như bạn gặp một người như thế khi đi học về chẳng hạn, bạn nhất thiết phải báo cho bố mẹ hoặc thầy cô giáo biết.

AIDS

Virus HIV

• AIDS là gì?

AIDS là một thứ bệnh, gây ra bởi một loại virut chuyên phá hoại hệ thống tự bảo vệ của cơ thể. Khi một người bị nhiễm HIV, người đó sẽ không chống lại được sự nhiễm trùng. Người bị nhiễm HIV được gọi là "HIV dương tính". AIDS có thể kéo theo các bệnh chết người, nhưng đôi khi sau nhiều năm chúng mới phát bệnh.

• Người ta bị AIDS như thế nào?

AIDS chỉ truyền qua tinh dịch và máu. Một người đàn ông hoặc một người đàn bà bị AIDS có thể truyền nó sang người kia trong lúc giao hợp. Những người nghiện ma túy có thể bị mắc AIDS do sử dụng bơm kim tiêm đã dùng rồi. Một thai nhi có thể bị lây nhiễm qua nhau thai từ người mẹ trong thời gian mang thai.

• Bao cao su có tác dụng gì?

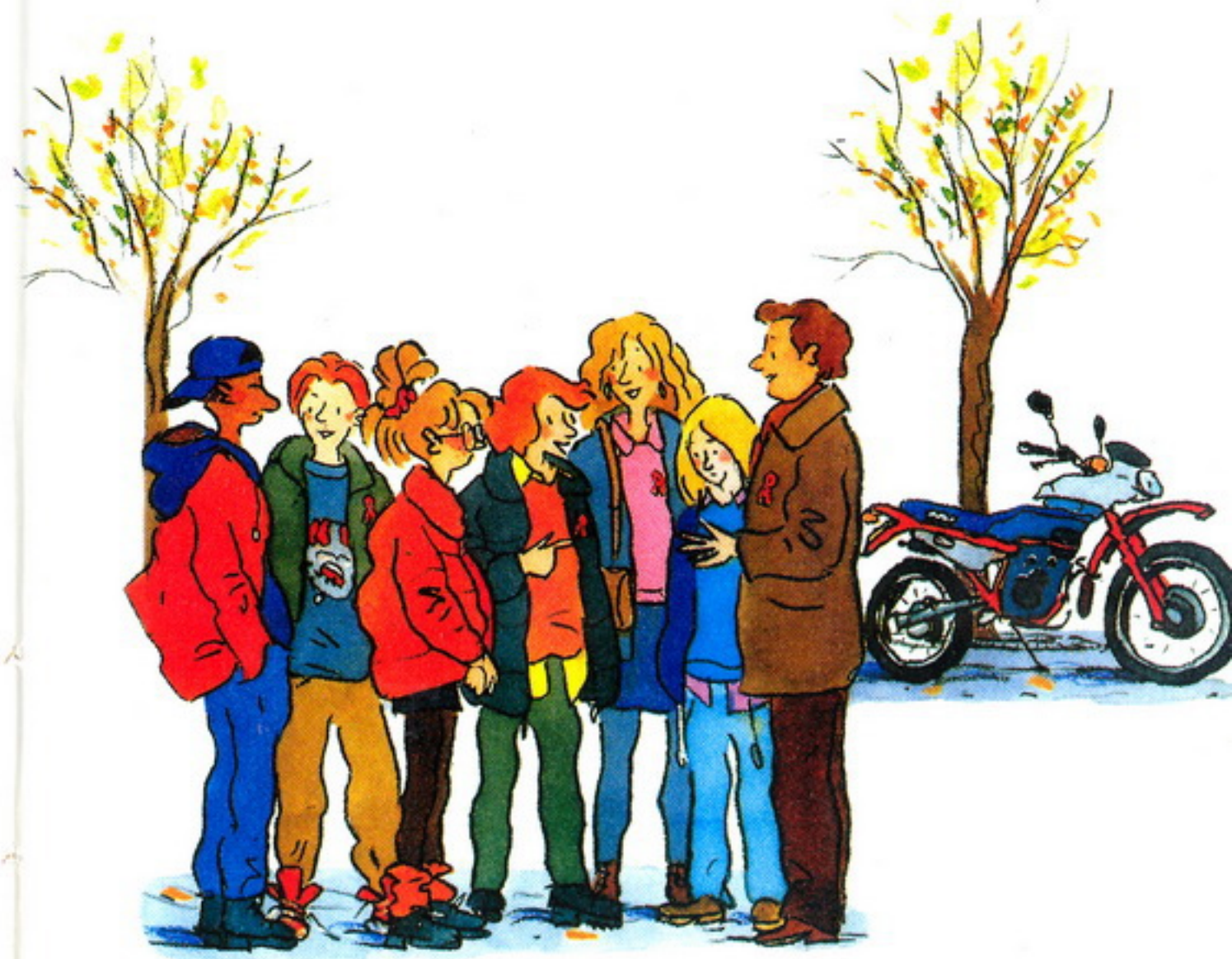
Hiện nay, cách duy nhất để bảo vệ khỏi bị lây AIDS khi giao hợp là sử dụng bao cao su. Đó là cách bảo vệ duy nhất có hiệu quả.

• AIDS và ung thư có phải là một không?

Không, đây là hai căn bệnh nghiêm trọng khác nhau. Tuy nhiên, vì cơ thể một người bị AIDS không tự bảo vệ được nữa, nên có thể bị một số bệnh ung thư, nhất là ung thư da. Ngoài ra, khác với AIDS, ung thư không hân dâ lây nhiễm.

• Có loại vacxin nào không?

Không, hiện tại thì chưa nhưng người ta đang nghiên cứu. Cũng có một loại thuốc là AZT, nhưng không đủ hiệu quả để tiêu diệt bệnh.

Chuyện tình cảm

• Người ta có thể bắt đầu yêu ở tuổi nào?

Mỗi người có thể có mối tình đầu ở tuổi khác nhau và sẽ không bao giờ quên nó. Khi đi học người ta có thể yêu ai đó và rất thích nói về người đó với bạn bè. Điều này vừa nghiêm túc nhưng cũng vừa như một trò chơi với người khác.

• Và khi người ta lớn hơn?

Bắt đầu từ 12-13 tuổi cơ thể có những biến đổi: đó là giai đoạn dậy thì. Cách nghĩ cũng như cách cảm nhận tình yêu cũng dần dần và trở nên giống với người lớn. Thế rồi tình cảm yêu đương dần dần trở thành một trong những điều quan trọng nhất trong đời.

• Tình yêu có kéo dài suốt đời không?

Người ta thường quen nói yêu nhau cho đến đầu bạc răng long... Điều đó đôi khi đúng. Nhưng cũng có khi sau vài năm, tình thương và sự gắn bó thay thế cho tình yêu. Và cũng có khi người đàn ông và người phụ nữ chia tay nhau vì giữa họ không còn tình yêu nữa. Như vậy, người ta có thể yêu không chỉ một lần trong đời nếu lại gặp được người mà mình yêu chân thành. Ở đây không có một phép tắc nào cả và tình yêu không phải là thứ có thể quyết định trước được.

Khi thấy cảnh người ta yêu nhau trên tivi, tôi luôn muốn xem nhưng đồng thời chuyện đó cũng làm tôi ngượng ngịu

Khoảng 10 tuổi thì người ta bắt đầu cảm thấy khó chịu trước những biểu hiện thể xác của tình yêu. Điều đó chứng tỏ người ta bắt đầu biết thẹn thùng, và không nên nhầm nó với sự hổ thẹn. Đồng thời, người ta cũng có ý thức tránh không để mình hở hang cũng như tránh nhìn người khác hở hang, nhất là người lớn. Đó là lẽ tự nhiên và điều đó cần được tôn trọng.

• Khi người ta không còn yêu nhau nữa, người ta vẫn còn là bạn chứ?

Tình yêu và tình bạn là hai tình cảm rất mạnh mẽ nhưng khác nhau của con người, và khác với trẻ con, người lớn chuyển từ tình cảm này sang tình cảm kia khó khăn hơn. Sự gắn gũi của quan hệ yêu đương không giống như sự đồng cảm giữa bạn bè. Và khi một câu chuyện tình kết thúc, điều đó luôn gây ít nhiều đau khổ, vì thế nên người ta khó còn là bạn với nhau được.

Free for Web: 70 - 100 dpi
Origin scan: 200 - 300 dpi
Burn to CD-DVD Please mail to
invinhloc@yahoo.com.vn